

BOK anmeldelser

«I begynnelsen er samtalen»

«Klokskap er akkumulert og anvendt kunnskap» skriver John Nessa. Sin egen erfaring og kunnskap har han som kommunlege i Hjelmeland kommune i Rogaland i 20 år og som 1. amanuensis ved Universitet i Bergen hvor han også tok sin doktorgrad: «Talk as medical work».

Møtet mellom pasient og lege er vårt viktigste læringssted. Selv har John Nessa hatt over 50 000 konsultasjoner med pasienter i løpet av doktorlivet sitt. Refleksjon rundt disse samtaler er bokas prosjekt. Og for å forstå og lære henter han kunnskap fra andre fagfelt og andre spesialister: språk, filosofi, skjønnlitteratur og flere psykoterapeutiske tradisjoner. For som han sier: Vi tror vi kan samtale med våre pasienter, men det er vist om igjen og om igjen at det er her vi kommer til kort. «Den allmenmedisinske samtalen egner seg ikke for nybegynnere. Tvert i mot er dette en side ved klinisk praksis en aldri blir fullt utlært i».

Han begynner bibelsk: «I begynnelsen er samtalen». Dette kapitlet er bokas viktigste. Her setter han dagsorden for hvordan han mener legekunst skal utøves i dag i Norge med autonome, selvstendige og meningsberettigete pasienter. Han viser stor respekt for den enkelte pasient og ser store muligheter i det faget vi forvalter. Det å kunne samtale skikkelig er selve forutsetningen for å diagnostisere og behandle sammensatte helseproblemer. Dette er derfor ikke en særinteresse for dem som er opptatt av psykiatri, Nessa henvender seg til alle allmennleger. Som leger skal vi hjelpe våre pasienter til å møte sine hverdagsproblemer og til å styrke sin selvtillit.

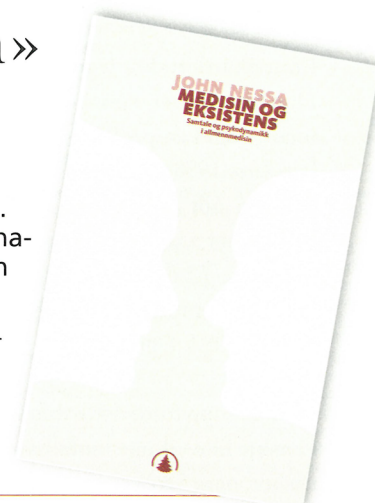
I kapittel 2 henter han kunnskap fra språkvitenskap og kommunikasjonsteori, og i kapittel 3, Narrativ Medisin, setter han fokus på pasientens egen historie. Vi må kjenne pasientens historie for å kunne bidra til å gi mening og retning i dette menneskes liv. I kapittel 4 har han en oversikt over utviklingspsykologi. I kapittel 5 kommer han innom de psykoterapeutiske tradisjonene som han mener kan bidra også innen allmenmedisin: kognitiv terapi, interpersonell psykoterapi, personsentrert terapi og eksistensiell psykoterapi. Dette må nødvendigvis bli forenklete fremstillinger, men han peker på relevant annen litteratur til fordypning.

John Nessa

Medisin og eksistens. Samtale og psykodynamikk i allmenmedisin

208 sider. Oslo
Gyldendal akademisk, 2003.

Pris NOK 280
ISBN 82-05-31420-9.

Til slutt omtaler han legerollen i Norge i dag. Kapitlet heter «Mellom allmakt og avmakt: Hva legen kan og ikke kan». Han viser stor respekt for pasienten som oppsøker legen, han har ikke sans for kolleger som oppfatter pasienter som vanskelige personer med urimelige krav. Vi må selv definere vårt faglige ståsted, ikke være redde for å si at vi ikke kan. John Nessa låner andre yrkesrollers agenda når han sier at vi skal være «jordmødre» og «redaktører» i andre menneskers liv. Han er ambisiøs: «terapeutens (altså allmennlegens) eksistensberettigelse er å være fødselshjelper for det livet pasienten ennå ikke har levd» Samtidig advarer han mot forandringskåtskap fra psykoterapeuters side. Vi må respektere pasienters valg.

Mange kolleger vil bli skremt av en ambisjon om å spille så stor rolle i pasienters liv. Vi skal ikke leke psykologer eller psykiater, men dette er heller ikke Nessas poeng. Som allmennleger har vi et viktig ståsted, vi undervurderer det unike møtet vi har med pasientene og det faget vi forvalter. Ikke minst etter fastlegereformen har vi som doktorer fått et stort terapeutisk potensiale. Bokas utfordring til den enkelte lege er å reflektere, lære, og endre seg fordi relasjonen mellom lege – pasient er i stadig endring. Utfordringen til fagmiljøet er å føre en kontinuerlig diskusjon om hvor mye psykoterapeutisk aktivitet en skal kunne forvente av allmennlegen. Denne boka er et flott utgangspunkt for begge disse utfordringene. Det er en bok som kan gjøre oss til bedre leger.

Les den!

Bente Aschim
Fastlege i Oslo

Her er
UTPOSTEN
– føl deg hjemme!

